یاداشتێک بۆ کۆبوونەوە لەگەڵ ڕابەرایەتی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عیراق

مەنصور حکمەت

خوێنەری ئازیز

ئەمەی خوارەوە دەقی تەرجومەکراوی نامەیەکی مەنسوور حکمەتە کە لە سەپتەمبەری 2000 واتە پاش نزیک بە دوو مانگ لە پەلاماری یەکێتی بۆ سەر بارەگاکانی حزب لە سلێمانی نووسراوە. ئەم نامەیە وەک یاداشتێکی پێشوەخت بۆ دیداری ڕابەرایەتیی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی عیراق لەگەڵ خۆی بۆ ئەوان نێرراوە.

سەرەڕای بایەخی مێژوویی ئەم نامەیەو بەهای گرنگی وەک نووسینێک کە مەنهەجی ئەم ڕابەرە بەرزە لە مامەڵەی لەگەڵ حزب وەک ئامرازێک بۆ بە دەسەڵات گەیاندنی کۆمۆنیزمو چینی کرێکار دەردەخاتەوە، ئەو هەنگاوانەی کە بۆ پێکهێنانی حزبێکی کۆمۆنیستی کرێکاریی ڕادیکاڵو جەسوور بەڵام لە هەمان کاتدا فراوانو بەهێزو جەماوەریی دەستنیشانی کردوون هێشتاش زیندوویەتی خۆیو ئەمڕۆیی خۆی پاراستووە.

مەنسور حکمەت لەم نامەیەدا باسی سەرلەنوێ دەستپێکردنەوەو بیناکردنەوەیەکی بناغەییتر بۆ کۆمۆنیزمی کرێکاریی لە عیراقدا دەکات. لەسەروبەندی دامەزراندنی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستاندا، کە بە بڕوای من دەستپێکردنەوەیەکی نوێیە، لەبەرچاو گرتنی ئەو هەنگاوانەی ئەو لەم یاداشتەدا دیاری کردوون بایەخێکی گەورەو ژیانیی هەیەو دەتوانێت ئەم پرۆژەیە بکاتە سەرەتای بیناکردنەوەیەکی بناغەییتر.

ئومێدەوارم هەر هاوڕێیەکی کۆمۆنیستو هەر هەڵسوڕاوێکی پرۆژەی دامەزراندنی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاریی کوردستان ئەم نووسینە بە ووردی بخوێنێتەوە.

شەماڵ علی

2007.08.31

هاوڕێیان

مەبەستی من لەم نووسینە دەستبردن بۆ مەسەلەکانی سازدانەوەی هەڵسوڕانی حزب لە ناوچەی ژێر دەستی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان نییە. هاوڕێ ڕێبوار و هاوڕێیانی تر لەم بابەتەوە نووسینیان هەیەو من سەرنجەکانم سەبارەت بەو نووسینانە لە کۆبوونەوەکەدا مەترەح دەکەم. لێرەدا دەمەوێت سەرنجتان بۆ چەند خاڵ ڕاکێشم کە دەبێت سەربەخۆ لە ڕووداوەکانی ئەم دواییە وەڵام وەربگرێتو بە بڕوای من سەرکەوتنی ئێمە لە داهاتوودا لە گرەوی چارەسەری ئەوانەدایە.

گوشاری ئەم دواییانەی یەکێتی نیشتیمانی بۆ سەر حزب لە عیراقو دەرگیریو داخرانی نووسینگەکانی حزب لە سلێمانی، ئەسڵی مەسەلەی ئەمڕۆی ئێمە نییە. هەروەها گێڕانەوەی بارودۆخەکە بۆ پێش ڕوودانی ئەو پێشهاتانەش ناتوانێت وەڵامی ئێمەو ئامانجی ئێمە بێت. بە بڕوای من بەو شێوازەوە کە ئێمە لە کوردستانی عیراق هەڵدەسوڕاینو بەو ئاراستەیەوە کە ئێمە گرتبوومانە بەر، درەنگ یان زوو دەبوو ئەو پەلامارەی یەکێتیو پاشەکشەی حزب ببینین. کۆمۆنیزم ناتوانێت جووڵانەوەیەکی ڕۆتینی پەراویزی ئەم جۆرە کۆمەڵگایانە بیت، کە وەکو حزبە بۆرجوازیەکان هەمیشە "هەن"و لە پەراوێزی چەند دەرسەدیکی ئەم کۆمەلگایانە درێژە بە مانەوەی خۆیان دەدەن. کۆمۆنیزم لەم جۆرە کۆمەڵگایانهدا یان دەبێت سەرکەوێت، یان شکستی پێدەهینن، یان دەبیت پێشڕەوی بکات، یان پاشەکشەی پێدەکەن. خاڵیکی هاوسەنگیو نۆرمێکی مانەوەی چەندین ساڵەو ئاسایی بۆ کۆمۆنیزمی ڕادیکاڵ لە وولاتانێکی دواکەوتوو، کە سەرکوتگەرییو رژیمی سیاسی کۆنەپەرست تیایدا دەسەڵاتدارە، بوونی نییە. ئەو بۆچوونەی پێی وایە کە رادیکالیزمی کۆمۆنیستی دەتوانێت لە کۆمەڵگای وەک عیراق یان کوردستانی عیراق تەلاریکی مێژوویيو یەکیک لە "جیگا سەنجڕاکێشەکان" بێت کە خەڵک ساڵەها بچن ببیبنو بێنەوە، ئەو بۆچوونەی کە پێی وایە دەکرێت لە گۆشەیەکی ئەم کۆمەڵگایەی ژێر دەسەڵاتی کۆنەپەرستیی، تەبلیغو هۆشیارکردنەوەی کۆمۆنیستی وەک هەر خزمەتگوزاریەکی ناوشار، وەک ئاوو کارەباو تەلەفۆن، ساڵەها بە شێوەی رۆتینی لە بەردەستی خەڵکدا بێت، بۆچوونێکی ناواقیعییە. کۆمۆنیزم نەک بە شیوەیەکی گشتی، بەڵکو بە تایبەت بەهۆی هەلومەرجی تایبەتی وولاتانی وەکو ئێرانو عیراقو هاوشێوەیانەوە، بە مەسەلەی دەسەڵاتی سیاسیو بە تواناو هێزی کردەی سیاسیەوە گرێی خواردووە. کۆمۆنیزمی بێ پەیوەند بە مەسەلەی دەسەڵاتەوە، کۆمۆنیزمێک کە نەخوازێت مەسەلەی نفوزی

کۆمەڵایەتی، باڵادەستی سیاسیو حاکمیەت لە ئەجێندای بە پەلەی خۆیدا دانەنێت، مەحکوم بە شکستە.
هێرشی یەکێتی نیشتیمانی بۆ سەر حزبی ئێمە لە عیراق لە هێرشنەکردنی ئێمە بۆ سەر یەکیتیەوە سەرچاوەی گرتووە. مەبەستم هەرگیز هێرشی سەربازی نییە. مەبەستم هێرشێکی سیاسیو کۆمەڵایەتی کۆمۆنیزمە لە کوردستانی عیراقدا کە دەبوو لە ماوەی ئەم دە ساڵەی ڕابردوودا بکرایە. دەبوو هاسەنگی هێز بە قازانجی ئێمە ئاڵوگۆڕی بەسەردا بهاتایە، دەبوو پێکهاتی ڕابەرانی کۆمەڵگا بگۆڕایە. دەبوو پەیوەستەیی سیاسی خەڵک بە حزبو گروپەکانەوە ئاڵوگۆڕی بەسەردا بهاتایە، دەبوو کریکارانو ژنانو خەڵکی بێبەش بە حزبەکەیان ئاشنا بوونایەو لە ڕیزەکانیدا یەکگرتوو بوونایە، دەبوو بابەتەکان لە کۆمەڵگادا مۆری کۆمۆنیستەکانی لێبدرایە، دەبوو هاوسەنگی هێزی سەربازی ئاڵوگۆڕی بکردایەو سەرەنجام دەبوو ئەم ئۆردوە شۆڕشگێڕو ڕادیکالە بۆ دەسەڵات هەڵمەتی ببردایە، دەبوو هەموو دەسەڵاتی بخواستایەو بۆ گرتنی دەستی درێژ بکردایە.

دەبێ بەر لە هەر شتێک واقعیاتە بەرچاوەکانی کوردستانی ئەم ساڵانەی دوایی بە ڕەسمی بناسرێت. واقعیەتیک کە بە بڕوای من زۆر ڕاچڵەکێنەرەو مایەی دەرس وەرگرتنە. بۆ ماوەی دەورەیەکی نزیک بە دە ساڵ ڕەوتی ئێمە لە کوردستان بۆی کراوە کە بە شێوەیەکی یاسایىو ئاشکرا هەڵسوڕان بکات. بۆی کراوە کە بە شێوەی یاسایىو ئاشکرا ڕادیۆو تەلەفیزیۆنی هەبێت، ڕۆژنامە بڵاوبکاتەوە، نووسینگەی ئاشکرای هەبێت، هێزی سەربازی پیکبهێنێت. هیچ شتێک ڕێگری پەیوەندگرتنمان بە کرێکارانەوە نەبووە. هیچ کەس ڕیگری دروستکردنی پەیوەندیمان لەگەڵ خەڵک نەبووە. ئێمە مۆڵەتمان هەبووەو لە تواناماندا بووە کە ڕێکخراوەی جەماوەریو ئاشکرا پێکبهینین. میتینگی ئاشکرا دابنێین. هەلومەرجێکی لەم بابەتە بۆ زۆرێک لە کۆمۆنیستەکان خەونێکە، بۆ نموونە بۆ خودی خۆمان لە ئێران. حزبی ئێمە لە ئێران، ئامادەبوونی کورتماوەی هێزەکانی لە مەریوان وەک ڕووداویکی گەورە دەبینێتو ئاهەنگی بۆ دەگێڕیت. لە سلێمانی ئێمە 24 سەعات، شەوو ڕۆژ، بۆ ماوەی چەند ساڵ ئامادەبووین. "شوبات تا ئۆکتۆبەری"* ئێمە لە کوردستان ساڵەها درێژەی کێشا، بە کوێ گەیشتین؟
بە بڕوای من پێش ئەوەی پەلاماری یەکێتی نیشتیمانیو بەرتەسکبوونەوەی هەلومەرجەکەی ئەم دووایيە پرسیارێک بخاتە بەردەم ئێمە، ئەم واقعیەتە دەبێت پرسیار بۆ ئێمە دروستبکات. بەرنامەی ئێمە بۆ پێشڕەویو سەرکەوتن چییە؟ ئەگەر ئەم پەلامارەی یەکێتی بتوانێت ئێمە بۆ ئەم پرسیارەدا بێدار بکاتەوە، ئەگەر بتوانێت بمانبزوێنێتو بیرمان بهێنێتەوە کە مەسەلەکە ئەوە نەبوو کە یەکێتی نیشتیمانی چی لەگەڵ ئێمە دەکات، بەڵکو ئەوە بوو کە ئێمە لە بەرامبەر دەوڵەتی بەعسو نیمچە دەسەڵاتەکانی بۆرجوازی لۆکاڵی دەمانەوێت چی بکەین، ئەگەر بتوانێت دووبارە مەسەلەی بنەڕەتی کۆمۆنیزم، واتە دەسەڵات بۆ گۆڕینی کۆمەڵگا بۆ ئێمە مەترەح بکات. ئەو دەم ئەم ڕووداوە دەتوانێت بە ڕاستی خاڵی وەرچەرخانێکی ژیانی ئێمە بێت.

ئێمەو کۆمەڵگا

باسی حزبو کۆمەڵگا پێش هەر کەس بە بڕوای من پەیوەندی بە حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراقەوە هەیە. وای بهێننە بەرچاو کە ئێمە توانیبێتمان بارەگاکانی خۆمان لە سلیمانی دووبارە بکەینەوەو سەعاتەکانمان چەند مانگ بۆ دوواوە بگێڕینەوە. پاشان چی؟ بەرنامەو نەخشەی ئێمە بۆ پێشڕەویو سەرکەوتن چییە؟ ئەمە پرسیارێکە کە دەبێ لە لایەن ڕابەرانی کۆمۆنیزمەوە لە عیراق وەڵامێکی کۆمەڵایەتی وەربگرێت. کۆمۆنیزم وەک گروپی گوشار بەهایەکی بەکاربردنی سنوورداری هەیە. بەڵام کۆمۆنیزم بە ناونیشانی ئەلتەرناتیڤێک، وەک ئامرازی بەدیهێنانی ئاڵوگۆڕی بنەڕەتی لە ژیانی خەڵکدا، ئەو شتەیە کە ئێمە تەمەنمان لە پێناویدا داناوە. پێش ئەوەی باسمان بێتە سەر حزبو بارەگاو نووسینگەو ڕادیۆ، پرسیارێک کە من لە ڕابەرێکی کۆمۆنیزمی عیراقم هەیە ئەوەیە کە بەرنامەو ستراتیجتان چییە؟ بوونو نەبوونی ئێوە بڕیار وایە چ شتیک بگۆڕێت؟ دیارە کە ئینسانە ڕادیکالو

کۆمۆنیستەکان لە هەر جێگاوشوێنێکەوە بێت بۆ بەرگری لە مافەکانی بێبەشان تەقەلا دەکەنو هەوڵ دەدەن ڕووبەڕووی کۆنەپەرستی بوەستنەوە. بەڵام ئەم سەنگەربەندیە ڕۆتینیە بەرگریکارانەیە لە کۆمەڵگادا ناتوانێت سەرچاوەی دەسەڵاتی کۆمۆنیزمو پایەیەک بۆ هێنانە کایەی بزووتنەوەیەکی کۆمۆنیستی خاوەن ئیعتیبار بێت. کۆمۆنیستەکان دەبێ ئەوە بڵێن کە چ تەرحێکیان بۆ کۆمەڵگا هەیەو بە کام قۆناغانەداو بە کام هەنگاوانە بڕیارە پێی بگەن. حزبی کۆمۆنیستی کریکاری عیراق ئەم ئاسۆیەی نییە.

ئەم حەوت هەشت ساڵە گرنگترینو پڕ ئاڵوگۆڕترین دەورەی ژیانی سیاسی عیراق (لە ناو عیراقدا کوردستانیش) بووە. سیمای ئەم وولاتە بە شێوەیەکی بێ پێشینە گۆڕاوە. هاوکێشە سیاسیو کۆمەڵایەتییەکان لە بناغەوە ئاڵوگۆڕی کردووە. ئەگەر هێزێکی کۆمەڵایەتی ڕادیکال دەیەوێت لە چارەنووسی ئەم خەڵکەو ئەم وولاتەدا ڕۆڵێکی جیددی بگێڕێت، ئەمە هەلێک بوو کە بە شێوەیەکی مێژوویی فەراهەم بووبوو. لە ژیانی هەر نەوەیەکدا مەرج نییە هەلی وا تەنانەت یەک جاریش فەراهەم بێت. هیچ کاتێک کۆنەپەرستیی لەم وولاتانە بەم ئەندازەیە لاوازنەبووە، هیچ کاتێک خەڵک بەم ئەندازەیە ئامادەی شکاندنی تەوقی ناسیۆنالیزمی عەرەبو ناسیۆنالیزمی کورد نەبووە. هیچ کاتێک هەلومەرج بۆ دەستپێکردنی فەسڵێکی تازە لە مێژووی سیاسی عیراقو کوردستان بەم جۆرەی ئێستا گونجاو نەبووە. ئەمە هەلێک بوو بۆ کۆمۆنیزم کە ببێتە هێزی یەکەمی ئەم کۆمەڵگایە. حزبێک دەتوانێت بەمە بگات کە یەکەم، بیەوێت ئەم کارە بکاتو دووەم ڕەوەندە کۆمەڵایەتیو مێژووییەکانو هەلومەرجی بابەتی دەورووبەری خۆی بناسێت. ڕابەرانێکی دەوێت کە خۆیان نەک وەک سەرۆکی ڕێکخراوەکەی خۆیان، بەڵکو خۆیان بە کەسایەتی مێژوویی بژمێرنو بەم تواناییەو بەم چاوەڕوانیەوە لە خۆ بچنە ناو ئەم پرۆسەیەوە. ڕابەری کۆمۆنیست ئەگەر ڕابەری خەڵک نەبێت، ڕابەر نییە. حزبی کۆمۆنیست ئەگەر دەست بۆ مەسەلەکانی کۆمەڵگا نەباتو وەڵام بە پرسیارە گرێییەکانی خەڵکو کۆمەڵگا نەداتەوە، حزبێکی سیاسی نییە. ئێمە تا ئێستاش لە عیراقدا بە وێنەی ڕابەرانی کۆمەڵایەتیو بە ناونیشانی حزبی سیاسی بوونی خۆمان ڕانەگەیاندووە. بە بڕوای من ئێمە تازە وا لە خاڵی دەستپێکردنداین. ئەوەی کە لە سلێمانی بارەگامان هەیە یان نا هیچ شتێک لەم بابەتەوە ناگۆڕێت. ئێمە لە بەغداش بارەگامان نییە بەرنامەمان بۆ ئەوێ چییە؟ بە بڕوای من دەبێت لانی کەم وەڵامی ئەم پرسیارانەی خوارەوەمان لابێت:

1- ئایا کەسانێکمان هەن کە لە ئاستی عیراقو کوردستاندا ڕابەرانی دەرەجە یەکی خەڵک بنو لەم دەورانە خەتەرناکەدا خۆیان بە چارەنووسی خەڵکەوە گرێ بدەنەوە. کەسانێک کە فەلسەفەی ژیانی خۆیان بە ڕۆڵ بینین لە چارەنووسی ملیۆنەها ئینسانو لە مێژووی کۆمەڵگایەکو وولاتێکدا دانابێت؟ کەسانێک کە ئامادە بن پێداویستیەکانی بینینی ڕۆڵێکی لەم چەشنە فەراهەم بکەنو مەترسیەکانو گوشارەکانی قەبوڵ بکەن؟ کۆمۆنیزمی کرێکاریی بە بێ بوونی ڕابەرانی سەرتاسەری، ناسراوو جەسور بە هیچ جێگایەک ناگات. ئەم ڕابەرانە دەبێ بەرگریکارانی یەک ئاسۆی هاوبەش بنو سەر بە یەک جووڵانەوەی فیکریو سیاسی بن. پێویستە بەرهەمی ڕەخنەکردنێکی دیاریکراو لە چوارچێوە فیکریو عەمەلیە کۆنەکان بن. دەبێ پێکەوە مەکتەبێکی فیکری-سیاسی نوێ لە ئاستی کۆمەڵگای عیراقدا پێکبهێنن. دەبێ کۆمەڵگای عیراق باس لە سەرهەڵدانو پەرەگرتنی جووڵانەوەیەکی کۆمۆنیستی نوێ لە عیراقدا بکات کە هەژموونیو دەسەڵاتی مێژوویی ناسیۆنالیزمی بەسەر سیاسەتو بیرکردنەوە لە عیراقدا بردۆتە ژێر پرسیارەوە. مەکتەبێکو جووڵانەوەیەکی نوێو سەرنجڕاکێش بە ئاڵاهەڵگرانو ڕابەرانی خۆیەوە. هەر جووڵانەوەیەک بە ئەندازەی تواناو ئاسۆی ڕابەرانی دەچیتە پێشەوە، دەبێ ڕابەری لێهاتوو باشمان هەبێت.

2- پێویستە ستراتیجێکی ڕوونمان هەبێت. ئەمڕۆ بە سبەینێ گەیاندنو خۆهێشتنەوەو گەشەی خەتیی بۆ یەکێتییە پیشەییەکان گونجاوە، ناتوانێت بنیاتنەری حیزبێکی شۆڕشگێڕانە بێت. پێویستە قۆناغەکانی گەشەو پێشڕەوی خۆمان تا سەرکەوتنی یەکجارەکی بناسێنین. قۆناغی خۆڕاگەیاندنو ناساندنی ناسنامەی خۆ بە خەڵک، جێگرتن لە مەیدانی ئەسڵی جیدالی سیاسیدا، قۆناغی جووتبوون لەگەڵ جووڵانەوە کرێکاریە ڕاستەوخۆکان، ڕێکخستنی نهێنیو بزاوتنی ئاشکرا، ڕێکخراوە

جەماوەریە کرێکاریەکان، پەیوەندی بە جووڵانەوە جەماوەریەکانەوە، هێنانەدی هەژموونیەکی سیاسی لە جووڵانەوە ناڕەزایەتیە گشتیو سەراسەریەکاندا، گواستنەوە لە حزبێکی بچوکەوە بۆ حزبێکی جەماوەری. جەنگ لە قەڵەمڕەوی بیرو باوەڕەکانو پێکهێنانی دەزگای گەورەی ڕاگەیاندن، چەکداریو حزبی چەکدار، ڕاپەڕینو جەنگی جەماوەریی. هەموو ئەمانە دەبێ بۆ ڕابەریی حزبی عیراق لە تەرحێکی هەمەلایەنەدا پێناسەکرابێتو ئاسۆیەکی واقیعی ڕابەریەکی سیاسی پێکبهێنێت. مەبەستم نووسینی بەڵگەنامەی وا نیە کە ئەمانە لەسەرەوە بۆ خوارەوە بنووسێت. مەبەستم ئەوەیە کە ڕابەرانی کۆمۆنیستی عیراق بزانن‌و بتوانن بە ڕوونی ئەوە بە ڕیزەکانی خۆیانو خەڵک بڵێن کە بڕیارە چۆنچۆنی لە وەزعی ئێستاوە بگەینە ئەو جێگاوشوێنە باڵادەستە. چ ڕێگریەک دەبێ لەسەر ڕێگا لاببرێتو چۆن؟ لە کوێوە دەبێ دەستپێبکەین؟

3- دەبێ تێڕوانینێکی ڕوونمان بۆ هەلومەرجی بابەتی کۆمەڵگاو ڕەوتی موحتەمەلی بارودۆخەکە هەبێت. ئەو هەلومەرجە ئیمکاناتە بابەتیەکانو بەربەستەکانی بەردەم کارمان پێناسە دەکات. چارەنووسی بەعس چی لێ دێت؟ ئاڵوگۆڕی سیاسی داهاتوو لە بەغداد چی دەبێت، خەڵک چییان دەوێت؟ چ پۆتانسێلێک بۆ ڕێکخراوبوونو جووڵەی چینی کرێکار هەیە، چ جووڵانەوەیەکی ئۆپۆزیسیۆن لە عیراقدا دەتوانێت شکڵ بگرێت؟ بارودۆخی ئابووری چۆنە؟ کام گرایشو مەیل لە نێو خەڵکدا پەرەدەگرێت؟ لە کوردستان چی؟

4- ئەو کێشە گرێیانەی کۆمەڵگا کە وەڵامیان دەوێت کامانەن؟ حزب بە وەڵامدانەوە بە کام مەسەلانە خۆی بە کۆمەڵگا دەناسێنێتو لە ناوەندی جیدالی کۆمەڵایەتیدا جێدەگرێت؟ چارەنووسی حکومەتی بەعس، گەمارۆی ئابووری، مەسەلەی کوردستان، مەسەلەی ژن، مافە مەدەنیەکان، ئاشتی عەرەبو ئیسرائیل، ئەمانە نموونەی ئەو پرسیارە گرێیانەن. حزب دەبێ وەڵام بەم پرسیارانە بداتەوە. نە لەسەر کاغەزو لە نامیلکەیەکدا، بەڵکو لە دیالۆگێکی بەردەوامو بێ پسانەوەدا لەگەڵ کۆمەڵگاو خەڵکی عیراقو ڕای گشتی نێودەوڵەتی.

5- نەخشەی ڕێکخراوەیی حزب. پێویستە تەرحێک بۆ سازدانو بیناکردنی هەنگاو بە هەنگاوی ئۆرگانە نهێنیەکانو ئاشکراکانی حزبێکی سیاسی هەبێت. لە ڕۆژنامەکانو ڕادیۆکانەوە، تا کۆمیتە شاریەکان، ڕێکخستنی چەکداریو هی تر. هەر ساڵێک دەبێ لەم نەخشەیەدا چووبینە پێش. دەبێ ئەندێشەیەکی ڕێکخراوەیی ڕوونمان هەبێت کە حزبێکی لەم بابەتە لە وڵاتیکو دەورانێکی ئاوادا دەبێ تایبەتمەندیەکانی چی بن. پێویستە کادر دروست بکەین، پەیوەندی پێکبهێنین، ڕۆتین بەدی بهینین، ئیمکانات وەدەستخەین.

6- ئامرازەکانی خۆدەرخستنی ئاشکراو سەرتاسەری حزب چین؟ میدیاو ڕۆژنامەو مینبەرەکانی حزب کامانەن؟ ئایا کۆمەڵگا دادەپۆشن؟

7- دەبێ فۆکوسە دەورەییەکان کە وەک ئامرازیکی گواستنەوە حزب لە قۆناغێکەوە بۆ یەکێکی تری باڵاتر دەگوێزێتەوە پێناسە بکرێتو جووڵانەوەی کۆمۆنیستی کرێکارییو ڕیکخستنی حزب لەسەریان کۆبکرێتەوەو ئاراستە بکرێت. مەسەلەی ژن لە کوردستانی عیراق، مافە مەدەنیەکان لە سەرانسەری عیراق، مەسەلەی گەمارۆی ئابووری، مەسەلەی ریفراندۆمو یەکلاکردنەوەی چارەنووسی کوردستان، نامەشروع بوونی دەسەڵاتی بەعسو حزبە کوردیەکانو پێویستی پێکهێنانی دامەزراوەی قانونی بۆ بەڕێوەبردنی کۆمەڵگا. ئەمانە چەند نموونەی ئەو فۆکوسانەن.

8- دەبێت بزانین لە هەر برگەیەکدا حزب لە چ قۆناغێک لە ڕەوتی پێکهاتنی خۆیدایە. تایبەتمەندیەکانی ململانێی حزب لەگەڵ دەوڵەتەکانو حزبە دەسەڵاتدارەکاندا پەیوەستە بەم مەسەلەیەوە. کاتێک هاوڕێیان باس لە "هێرش بۆ سەر یەکێتی" دەکەن، دەبێ ڕوون بێت کە ئەمە چۆن هێرشێکە. بۆ حزبێکی کۆمەڵایەتی خاوەن هێزو چەکدار دەکرێت ئەم هێرشە تەنانەت چەکدارانەش تێبگەین. بۆ حزبێکی چکۆلە کە هێزی چەکداری ئەوتۆی نییەو هێشتا لە قۆناغی خۆ مەترەحکردن

وەک ئەلتەرناتیڤێکو پەیوەندی دروستکردنی لەگەڵ چینی کرێکارو جووڵانەوە ناڕەزایەتیەکاندایە، بە ناچاری "هێرش" مانایەکی تەواو جیاوازی هەیە. ئەگەر حزب تەسویرێکی لە جێگاوشوێنی خۆی لە کۆمەڵگاداو لە ڕەوتی پێکهاتن‌و پەرەگرتنی کۆمۆنیزمی کرێکاریی وەک حزبێکی گەورەی کۆمەڵایەتی نەبێت، ناتوانێت وەڵامی پێداویستیە پراکتیکیەکانی هەر قۆناغە بداتەوە.

باس لەم بابەتەوە زۆرەو من پاش کۆبوونەوەم لەگەڵ هاوڕییاندا هەوڵ دەدەم نووسێنێکی پوختەتر ئامادە بکەم. بە بڕوای من لە ڕاستیدا ئێمە دەبێ سەرلەنوێ دەستپێبکەینەوە. ئەوەی تا ئێستا کردوومانە ماتریاڵێ دووبارە بیناکردنەوەیەکی بناغەییترە. کێشە ئێمە ئەوەیە کە لە ڕێکخستنەوە دەست پێ دەکەین‌و لە بارەگاو نووسینگەو ئەندام‌و ڕادیۆ. لە حاڵێکدا دەبێت لە سیاسەت‌و ستراتیجی‌و ئاسۆو کارومەسەلەوئەرکی کۆمەڵایەتی جووڵانەوەی کۆمۆنیزمی کرێکارییەوە لە عیراق دەست پێ بکەین‌و خەسڵەت‌و ئەرکەکانی ڕێکخراوی خۆمان لەوێوە دەربکێشین. ئەگەر ئەم ئاسۆو ستراتیژەو ژمارەیەک کەس کە بە قووڵی باوەڕیان پێیان هەیەو پێی لەسەر دادەگرن هەبن، ئەوکاتە دەکرێت جووڵانەوەو حزبێکی بەهێز دروست بکەین، ئەگەر نەبن ئەودەم هیچ جووڵەیەکی تەشکیلاتی‌و ئامادەکاریەکی عەمەلی ناتوانێت بەر بە سستبوونەوەی ڕەوتی ئێمە لە عیراقدا بگرێت.

نادر (م. حکمت)

٧ سپتامبر ٢٠٠٠

---

* ئاماژە بە ماوەی نێوان شۆڕشی شوباتی 1917و شۆڕشی ئۆکتۆبەرە لە هەمان ساڵدا، کە لەو ماوەیەدا حزبی بەلشەفی ئازادانەو ئاشکرا پاش ڕووخانی قەیسەر کاری سیاسی کردووە.